

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA

FAKULTA PROVOZNĚ EKONOMICKÁ
Obor veřejná správa a regionální rozvoj

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Téma: AZYLOVÁ PROBLEMATIKA V PRÁVNÍ ÚPRAVĚ A PRAXI ČR

Vypracovala:

Lenka Donskovová

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Ivana Hájková

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Lenka Donsková

obor Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Klatovy

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název práce: **Azylová problematika v právní úpravě a praxi
ČR**

Osnova diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Přehled platné právní úpravy
4. Azylová problematika v podmínkách konkrétního regionu
5. Poznatky a jejich vyhodnocení
6. Závěr
7. Seznam použitých zdrojů
8. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 60 - 80 stran

Doporučené zdroje:

Azylová a přistěhovalecká politika. URL<<http://www.polac.cz/eu/>>

Mezinárodní organizace pro migraci. URL<<http://www.iom.cz>>

Uprchlíci a žadatelé o azyl. URL<<http://www.mighealth.cz>>

Zákon č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně některých zákonů

Zákon č. 326/1999 Sb., O pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů

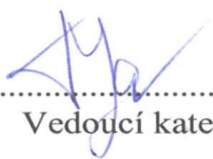
Zákon č. 435/2004 Sb., O zaměstnanosti a o změně některých zákonů

Další literatura a odborné články po konzultaci s vedoucí DP

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Ivana Hájková**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2011

L.S.

.....
Vedoucí katedry

.....
Děkan

V Praze dne: 3. 2. 2010

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Azylová problematika v právní úpravě a praxi ČR zpracovala samostatně za použití uvedené literatury a po odborných konzultacích s Mgr. Ivanou Hájkovou.

V Nečtinech dne 3.3.2011

.....

Lenka Donskovová

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji tímto paní Mgr. Ivaně Hájkové za odborné vedení a rady při zpracování diplomové práce. Zároveň děkuji zaměstnancům Odboru azylové a migrační politiky v Plzni a Odboru cizinecké policie v Plzni, za ochotu při poskytování potřebných podkladů.

AZYLOVÁ PROBLEMATIKA V PRÁVNÍ ÚPRAVĚ A PRAXI ČR
ASYLUM ISSUES IN LEGISLATION AND PRACTICE OF THE CZECH
REPUBLIC

Souhrn

Diplomová práce vymezuje základní pojmy azylové problematiky v právní úpravě a praxi České republiky. Analyzuje její dosavadní vývoj v České republice, charakterizuje současnou podobu řízení o udělení azylu, analyzuje strukturu a počet žadatelů o udělení azylu na území České republiky. Identifikuje problémová místa azylové procedury z pohledu jednotlivých aktérů.

Summary

The degree thesis defines the basic concepts of asylum issues in legislation and practice of the Czech Republic. It analyzes its present development in the Czech Republic, characterizes the current form of the proceeding to grant asylum, analyzes the structure and number of applicants for asylum on the territory of the Czech Republic. It identifies problematic points of the asylum procedure from the viewpoint of individual participants.

Klíčová slova:

žadatel o azyl
ministestvo vnitra
krajský soud
nejvyšší správní soud
azylové zařízení
nevládní organizace
cizinecká policie
obec
úřad práce

Key words:

Asylum applicant
Ministry of Interior
Regional Court
Supreme Administrative Court
Asylum procedure
Non-governmental organization
Foreign Police
Municipality
Labour Office

OBSAH

1.	ÚVOD.....	9
2.	CÍL A METODIKA PRÁCE.....	11
2.1.	Cíl práce.....	11
2.2.	Metodika.....	11
3.	PŘEHLED PLATNÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY.....	12
3.1.	Charakteristika azylového práva.....	13
3.1.1.	Mezinárodní smlouvy související s azylovou problematikou ...	26
3.2.	Aktéři a jejich úloha.....	28
3.2.1.	Problémy azylové politiky spatřované hlavními aktéry.....	31
3.2.1.1	Problémy spatřované žadateli o udělení azylu.....	31
3.2.1.2	Problémy spatřované pracovníky ministerstva vnitřní 32	
3.2.1.3	Výhrady nevládních organizací.....	33
3.3.	Azylová zařízení pro cizince.....	34
3.3.1.	Zařízení pro zajištění cizinců.....	40
4.	AZYLOVÁ PROBLEMATIKA V PODMÍNKÁCH KONKRÉTNÍHO REGIONU	42
4.1.	Žadatelé o azyl v Plzeňském kraji.....	42
4.2.	Kasuistiky z Plzeňského kraje.....	46
4.2.1.	Kasuistika č. 1.....	46
4.2.2.	Kasuistika č. 2.....	52
4.2.3.	Kasuistika č. 3.....	53
4.2.4.	Kasuistika č. 4.....	53
4.2.5.	Kasuistika č. 5.....	54
5.	POZNATKY A JEJICH VYHODNOCENÍ.....	56
5.1.	Situace v oblasti migrace a integraci cizinců na území České republiky po roce 1989.....	56
5.2.	Situace v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2009.....	60
6.	ZÁVĚR.....	62
7.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	63
8.	SEZNAM TABULEK.....	64
9.	SEZNAM PŘÍLOH.....	65

1. Úvod

Stěhování jednotlivců, skupin a národů je dějinným fenoménem, který odděluje epochy. Do silných vystěhovaleckých vln vyústila evropská populační exploze 19. století. První výraznou uprchlickou vlnu způsobily ve 20. století v Evropě balkánské války. Na ně navázala vlna uprchlíků z východní Evropy, prchajících před bolševickou revolucí a jejím terorem.

V roce 1921 jmenovala Liga národů, vzniklá v roce 1919, Vysokého komisaře pro uprchlíky. Byl jím jmenován Dr. Fridtjof Nansen, norský delegát, který z pověření Ligy řídil repatriaci válečných zajatců. Uprchlický dokument, který prosadil, uznalo 52 zemí a byl nazýván „Nansenův pas“. Jako obratný a odvážný diplomat se Nansen orientoval na urovnávání konfliktů a humanitární asistenci. V roce 1922 obdržel Nobelovu cenu míru. Mezi další Vysoké komisaře pro uprchlíky patřil např. James McDonald z USA nebo Sir Neil Malcolm. V roce 1938 byla založena Mezivládní komise pro uprchlíky, která měla asistovat řízené migraci osob, které chtějí opustit teritoria okupovaná Německem. V roce 1943 podepsalo ve Washingtonu 44 vlád smlouvu zakládající organizaci pro Administraci Spojených národů pro pomoc a obnovu. Zatímco Mezivládní komise pro uprchlíky hledala pro uprchlíky možnosti vystěhování, Administrace Spojených národů pro pomoc a obnovu organizovala jejich dobrovolnou repatriaci. V roce 1946 byly obě organizace sloučeny do Mezinárodní uprchlické organizace. Jejím úkolem bylo co nejrychleji vyřešit problém válečných uprchlíků. Její mandát trval až do března 1952.

V roce 1950 ustavuje OSN stálý orgán pro uprchlické otázky - Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. O rok později je založen Mezivládní výbor pro evropskou migraci, který je v osmdesátých letech přetvořen v Mezinárodní organizaci pro migraci. V roce 1951 přijalo Valné shromáždění OSN Úmluvu o podstavení uprchlíků, která též bývá označována jako Ženevská úmluva.

Stoupající počty přistěhovalců a žadatelů o azyl v Evropě zvyšuje počet opatření v rámci sjednocující se Evropy. Konkrétní kroky ke společnému postupu představují Schengenská dohoda, Dublinská úmluva a tři články Smlouvy o unii.¹

Azylová politika České republiky je výrazem celistvého přístupu kompetentních orgánů veřejné správy České republiky k cizincům, jejichž situace vyžaduje mezinárodní ochranu v podobě udělení azylu.

Azylová politika je vzhledem k počtům žadatelů o azyl přicházejících do zemí Evropské unie v posledních letech tématem aktuálním a jejich podoba je často diskutována v médiích i na veřejnosti.

---

¹ Freiová, M., *Uprchlická otázka a my*. Občanský institut 1993. ISBN 80-900190-6-4

2. Cíl a metodika práce

2.1. Cíl práce

Cílem práce je v první části, na základě poznatků získaných studiem odborné literatury, poskytnout přehled současné právní úpravy, která se týká azylové problematiky České republiky.

Druhá část práce je zaměřena na azylovou problematiku v podmínkách konkrétního regionu. Hodnocení činnosti bude prováděno pro Plzeňský kraj. Většina informací nutných pro zpracování této části byla získáno na pracovišti Odboru azylové a migrační politiky a na pracovišti Odboru cizinecké policie Plzeň. Další část informací byla získána prostřednictvím sítě internet.

V poslední části práce je cílem shrnout a vyhodnotit poznatky - informace, týkající se zkoumané problematiky.

2.2. Metodika

- soustředění a prostudování platné právní úpravy,
- soustředění sekundárních teoretických informací k zadané problematice,
- sběr dat a informací v podmínkách konkrétního regionu
- správní spisy jednotlivých žadatelů ,
- rozsudek krajského soudu,
- rozsudek Nejvyššího správní soudu
- rozhovory neformálního charakteru,
- vyhodnocení získaných dat a informací,
- závěr.

3. Přehled platné právní úpravy

Azylovou problematiku v České republice upravují zejména zákony č. 325/1999 Sb., o azylu a zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky ve znění pozdějších předpisů a s těmito zákony související metodické pokyny vydané ředitelem Policie České republiky, Služby cizinecké a pohraniční policie k problematice azylu. Dále se jedná o zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení na území České republiky, který je subsidiární právní normou upravující průběh správního řízení, a zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, který upravuje pravomoc a příslušnost soudů rozhodujících ve správním soudnictví a postup soudů a účastníků řízení ve správním soudnictví.

Kromě vnitrostátní legislativy se do azylové politiky promítají mezinárodní smlouvy a právní předpisy EU.

Mezi globální dokumenty se řadí: Ženevská Konvence z roku 1951 a Protokol o právním postavení uprchlíků z r. 1967 - ústřední mezinárodní smlouvy týkající se uprchlické problematiky, a dále Konvence OSN proti týrání a jinému krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení a trestu z roku 1984.

Mezi Evropské dokumenty patří: Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod - úmluva přijatá na půdě Rady Evropy a dokumenty Evropské unie: Úmluva určující stát odpovědný za přezkoumání žádosti o azyl podané v jednom z členských států občanem třetího státu z 15. června 1990, tzv. Dublinská úmluva; Nařízení Rady ES 343/2003 zakládající kritéria a mechanismus pro určení členského státu odpovědného za přezkoumání žádosti o azyl

3. Přehled platné právní úpravy

---

podané v jednom z členských států občanem třetího státu (tzv. Dublin II) - provádí výše zmíněnou úmluvu; Nařízení Rady ES č. 2725/2000 o zřízení „Eurodac“ - Eurodac je speciální daktyloskopická databáze, která má přispět k efektivní aplikaci nařízení Dublin II.; Protokol o azylu pro občany členských států Evropské unie - vylučuje, aby v členském státě EU žádal o azyl občan členského státu; Směrnice 2003/86/ES o právu na sloučení rodiny - upravuje zejména vstup a pobyt rodinných příslušníků cizinců na území členských států; Směrnice 2003/9/ES stanovující minimální požadavky pro přijímání žadatelů o azyl - stanovuje minimální podmínky pro materiální zabezpečení žadatelů o azyl; Směrnice 2004/83/ES stanovující minimální standardy pro postup členských států při udělování či odnímání statusu uprchlíka - stanovuje jednotné minimální požadavky azylového řízení; Londýnská Rezoluce o zjevně neopodstatněných žádostech o azyl z roku 1992 - určuje, v jakých případech může být žádost o azyl považována za zjevně nedůvodnou a může být projednána ve zrychleném řízení. O některých z nich bude blíže pojednáno v dalších kapitolách.

3.1. Charakteristika azylového práva

Předmětem úpravy azylového zákona je upravit podmínky vstupu a pobytu cizince, který projeví úmysl požádat Českou republiku (dále jen „ČR“) o mezinárodní ochranu formou azylu; řízení o udělení azylu či jeho odnětí; práva a povinnosti žadatele i azylanta; působnost Ministerstva vnitra (dále jen MV), Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Policie ČR; státní integrační program;

3. Přehled platné právní úpravy

---

azylová zařízení. Pro tyto účely je třeba vysvětlit základní pojmy. Jednak pojem „bezpečná země původu“, kterou se rozumí stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště. V tomto případě se jedná o stát, v němž státní moc dodržuje lidská práva a je způsobilá zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů, stát, jehož občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů pronásledování i z důvodů rasy, náboženství národnosti nebo uplatňování politických práv a svobod, který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy a umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv. Dalším pojmem je „bezpečná třetí země“ - „tím se rozumí stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval před vstupem na území a do kterého se může tento cizinec vrátit a požádat o udělení postavení uprchlíka podle mezinárodní smlouvy aniž by byl vystaven pronásledování, mučení, nelidskému zacházení nebo trestu“.² „Žadatelem o azyl“ je cizinec, který požádal ČR o ochranu formou azylu, nebo který požádal o udělení azylu v jiném členském státě Evropské unie (dále jen „EU“). Dalším pojmem je „azylant“ - tedy cizinec, jemuž byl azyl udělen podle zákona o azylu. Mezi další pojmy, které tento zákon upravuje a vysvětluje, patří „pronásledování“, „trvalé bydliště“, „azylové zařízení“ a pojem „nezletilá osoba“ (osoba mladší 18 let).

---

² § 2 z.č. 325/1999 Sb., o azylu

3. Přehled platné právní úpravy

Soudy k definici pronásledování zastávají obecně spíše restriktivní výklad. Vycházejí především z judikátu Vrchní soudu v Praze, který ve svém rozsudku uvedl:

„Podle přesvědčení soudu je známým jevem v každé zemi (byť v některé více a v jiné méně, nicméně i v zemích nejvyššího standardu ochrany lidských práv a důsledné demokracie), že příslušníci určité rasy, národnosti, náboženského vyznání, sociální skupiny nebo politického přesvědčení se mohou stát u svých spoluobčanů právě pro tyto vlastnosti terčem ústrků, slovních a fyzických útoků, diskriminačních postupů při přístupu ke vzdělání, k výkonu, výkonu určitých povolání, ba dokonce i přístupu na určitá místa nebo užívání veřejného majetku. Zdrojem takového nepřátelského jednání mohou být nejrůznější negativní lidské vlastnosti jako xenofobie, animozita, závist, msta za dřívější příkoří domnělá i skutečná, důvodná i nedůvodná obava o bezpečnost, náboženské důvody, strach z ohrožení sociálních jistot atd. To však samo o sobě není ještě pronásledování ve smyslu ustanovení § 2 zákona o uprchlících (resp. Ve smyslu čl. 1.A.2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, publikované v České republice pod č. 208/1993 Sb.). Pronásledováním není ani masový výskyt těchto jevů v určité zemi nebo její části za předpokladu, že tu nejde o součást státní politiky, že tedy nejde o jevy státní moci buď přímo vyvolané, tajně podporované, státními orgány vědomě trpěné či státní moci záměrně nedostatečně potlačované.“³

Vlastnímu podání žádosti o mezinárodní ochranu v ČR přechází podle tohoto zákona prohlášení o úmyslu požádat o azyl (dále jen „prohlášení o azylu“). Tímto se rozumí

---

³Beck-online, *Judikatura* [online]. [cit.2011-01-02]. URL:< <http://www.beck-online.cz/legalis/document>>

3. Přehled platné právní úpravy

„projev vůle cizince, z něhož je zřejmé, že cizinec hledá v ČR ochranu před pronásledováním nebo před hrozící vážnou újmou“.⁴ Toto prohlášení lze učinit písemně nebo ústně do protokolu. Prohlášení je cizinec oprávněn učinit policii nebo MV. Policii je možné toto prohlášení učinit na hraničním přechodu, v přijímacím středisku, na oblastním ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „útvary policie“) za podmínky, že se dostavil dobrovolně nebo v zařízení pro zajištění cizinců. Toto oprávnění zaniká uplynutím 7 dnů ode dne, kdy byl policií informován o možnosti požádat o azyl a v důsledcích spojených s uplynutím této lhůty. Cizinec je informován v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. O informování o možnosti požádat o azyl se pořizuje záznam. Pracovníkům MV může prohlášení o azylu učinit, je-li hospitalizován ve zdravotnickém zařízení nebo vykonává zabezpečovací detenci, vazbu anebo trest odnětí svobody. Cizinec, který učinil prohlášení o azylu na hraničním přechodu, v přijímacím středisku nebo na útvaru policie a prokázal svou totožnost cestovním dokladem nebo jí osvědčil čestným prohlášením, se udělí vstupní vízum, které je platné 30 dnů ode dne jeho udělení. Cizinec je povinen dostavit se do přijímacího střediska. Nemůže-li se cizinec, který učinil prohlášení o azylu na hraničním přechodu nebo na útvaru policie dostavit do přijímacího střediska ze zdravotních důvodů, dopraví jej tam policie. Žadatele, který byl propuštěn ze zařízení pro zajištění cizinců, dopraví do azylového zařízení MV.

MV je příslušné k řízení o udělení, ale i k řízení o odnětí azylu. Dále je příslušné k určení členského státu

---

⁴ § 3 z.č. 325/1999 Sb., o azylu

3. Přehled platné právní úpravy

Evropské unie (dále jen „EU“) příslušného k posuzování žádosti o azylu, není-li příslušná ČR. Na řízení o udělení nebo odnětí azylu se použije správní řád, s výjimkou o doručování na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu sdělenou účastníkem, ustanovení o doručování písemností určených do vlastních rukou a doručovaných na požádání jiným způsobem, ustanovení o doručování adresátům zdržujícím se v cizině, dále ustanovení o úřední desce, o ustanovení opatrovníka osobám neznámého pobytu a osobám, které se zdržují v cizině, pokud se jim nedaří doručovat, a o ustanovení zástupce pro doručování, a dále ustanovení o umožnění nahlížení do spisu jiným osobám než účastníkům a jejich zástupcům, o ústním jednání, o vydání stejnopisu výroku rozhodnutí na požádání účastníka, o lhůtách pro vydání rozhodnutí a ustanovení o odvolacím řízení a řízení o rozkladu.

Řízení o udělení azylu se zahajuje podáním žádosti o udělení azylu na příslušném tiskopise. Žádost o udělení azylu je oprávněn podat cizinec, jenž učinil prohlášení o mezinárodní ochraně. Azyl se cizinci udělí, je-li zjištěno, že je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobu bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Dalším z důvodů udělení azylu je azyl za účelem sloučení rodiny. Předpokladem udělení tohoto azylu je trvání manželství nebo partnerství před udělením azylu azylantovi. V případě polygamiího manželství

3. Přehled platné právní úpravy

---

nelze udělit na území ČR azyl druhému a dalšímu manželů, který je podle právního řádu jiného státu manželem azylanta.

V případech hodných zvláštního zřetele lze udělit azyl z humanitárních důvodů.

Udělení azylu se vylučuje, je-li důvodné podezření že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, se dopustil trestného činu proti míru, válečného trestného činu nebo trestného činu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto trestných činech, dopustil se před podáním žádosti vážného nepolitického trestného činu mimo šzemí, nebo se dopustil činů, které jsou v rozporu se zásadami a cíli Organizace spojených národů (dále jen „OSN“). Žádost o azyl se též zamítá jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel uvádí pouze ekonomické důvody, uvádí nesprávné údaje o své totožnosti nebo státním občanství nebo tyto údaje odmítá uvést bez vážného důvodu, žádá o azyl pouze, aby unikl situaci ze všeobecné nouze, přichází ze státu, který ČR považuje za třetí bezpečnou zemi, má více než jedno státní občanství a nevyužil některého z nich k ochraně, uvádí zjevně nevěrohodné skutečnosti, zničil, poškodil nebo zatajil svůj cestovní doklad, podal žádost o azyl s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění.

„Rozhodnutí o zamítnutí žádosti pro její zjevnou nedůvodnost lze vydat nejpozději do 30 dnů ode dne zahájení řízení o udělení mezinárodní ochrany. Nezletilé osobě bez doprovodu nelze žádost zamítnout jako zjevně nedůvodnou“.⁵

---

⁵ § 16 zák. č. 325/1999 Sb. o azylu

3. Přehled platné právní úpravy

Řízení o odnětí azylu se zahajuje z podnětu MV a jeho důvody jsou takové, že azylant:

- uvedl nepravdivé údaje anebo zamlčel skutečnosti podstatné pro zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí.
- dobrovolně využil ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště nebo dobrovolně pobývá ve státě, který opustil.
- dobrovolně nabyl znovu státní občanství státu, který opustil z odůvodněného strachu z pronásledování.
- nabyl nové státní občanství, a má proto možnost požívat ochranu tohoto státu.
- může užívat ochrany státu, jehož je státním občanem, poněvadž důvody pro udělení azylu pominuly anebo je bez státního občanství a může se vrátit do státu předchozího trvalého bydliště, poněvadž důvody pro udělení azylu pominuly.

Dále mohou existovat oprávněné důvody považovat azylanta za nebezpečí pro bezpečnost státu, nebo byl azylant pravomocně odsouzen za zvlášť závažný zločin a představuje tak nebezpečí pro bezpečnost státu. Dalším důvodem je zánik důvodů, pro který byl udělen azyl za účelem sloučení rodiny, nebo zánik důvodů humanitárního azylu.

Azyl zaniká smrtí azylanta nebo jeho prohlášením za mrtvého, udělením státního občanství ČR, písemným prohlášením azylanta o vzdání se azylu.

Účastníkem řízení je podle zákona o azylu žadatel o udělení azylu nebo azylant, s nímž bylo zahájeno řízení o odnětí azylu. Účastník řízení má právo se po celou dobu řízení nechat se zastupovat na základě plné moci. Podpis

3. Přehled platné právní úpravy

účastníka na plné moci musí být úředně ověřen. Účastník má právo požádat o pomoc právníckou nebo fyzickou osobu zabývající se poskytováním právní pomoci uprchlíkům. Dále má právo na kontakt s právníckou nebo fyzickou osobu poskytující mu právní pomoc. Účastník má dále právo jednat v řízení v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. MV poskytne bezplatně tlumočnicka na celou dobu řízení. Na své náklady si může účastník přizvat tlumočnicka podle své volby. Po zahájení řízení je proveden se žadatelem o udělení azylu pohovor. Pohovor provádí pracovník MV a jeho účelem je spolehlivě zjistit skutečný stav věci. O pohovoru se sepisuje protokol. Písemnosti se doručují žadateli do vlastních rukou do místa jeho hlášeného pobytu nebo na adresu doručování. Rozhodnutí se žadateli o udělení azylu doručí v místě a čase stanoveném v písemné výzvě. Zahájení řízení lze zastavit nebo přerušit.

Řízení se zastaví, jestliže žadatel o azyl:

- vzal žádost zpět;
- bez závažného důvodu se nedostavil k pohovoru;
- neodstranil ve stanovené lhůtě vadu podání;
- v průběhu řízení neoprávněně vstoupil na území jiného státu nebo se o to pokusil.

Dále je řízení zastaveno, jestliže odpadl důvod zahájení řízení, účastník zemřel, bylo mu v průběhu řízení uděleno státní občanství ČR anebo je žádost o azyl nepřijatelná.

Přerušování řízení nastane, jestliže byl účastník vyzván k odstranění vady - nejdéle na dobu 14 dnů, nebo se nemůže

3. Přehled platné právní úpravy

účastnit řízení z důvodů zdravotních jiných vážných důvodů majících trvalejší podobu - nejdéle na dobu 90 dnů.

V řízení o udělení azylu se vydává rozhodnutí ve věci. „Rozhodnutí ve věci vydá MV do 90 dnů ode dne zahájení řízení. Nelze-li vzhledem k povaze věci rozhodnout v této lhůtě, může ji MV přiměřeně prodloužit. O prodloužení lhůty účastníka řízení bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí“.⁶ Rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení.

Opravným prostředkem pro přezkum rozhodnutí ve věci je - přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany soudem. Tento opravný prostředek nahradil po novele zákona o azylu opravný prostředek - rozklad. Návrh na podání opravného prostředku je žaloba. Žalobu proti rozhodnutí MV ve věci azylu lze podat do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí o azylu. Lhůta se zkracuje na 7 dní ode dne doručení, kdy lze podat žalobu proti rozhodnutí o žádosti o udělení azylu, zamítá-li se jí žádost jako zjevně nedůvodná, nebo které bylo doručeno v době, kdy žadatel byl umístěn v zařízení pro zajištění cizinců nebo jímž bylo řízení o udělení azylu zastaveno z důvodu nepřípustnosti žádosti o udělení azylu. K řízení o žalobě je přípustný krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení azylu hlášen k pobytu. Soud řízení zastaví, jestliže žadatel o udělení azylu v průběhu řízení zemřel, nelze zjistit místo pobytu žadatele, žadatel v průběhu řízení neoprávněně vstoupil na území jiného státu, bylo-li žadateli uděleno občanství ČR, žadatel se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil.

---

⁶ §27 zák. č. 325/1999 Sb. o azylu

3. Přehled platné právní úpravy

Na požádání Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky informuje MV o počtu zahájených řízení podle zákona o azylu. MV a ostatní orgány umožňují pověřenému zástupci Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky navázat kdykoli s účastníkem řízení kontakt, nahlížet do spisu a být přítomen při pohovoru o ústním jednání. Účastník řízení má právo po celou dobu řízení být ve styku s tímto úřadem. MV předává tomuto úřadu rozhodnutí vydaného v řízení o azylu a statistické informace.

Zákon o azylu v dalších částech vymezuje práva a povinnosti žadatele o udělení azylu, například právo na bezplatné poskytování stravování, ubytování, zdravotní péči a jiné služby, právo na kapesné, pokud je hlášen k pobytu v azylovém zařízení, pokud je hlášen k pobytu mimo pobytové středisko, hradí své náklady s výjimkou zdravotní péče sám. Lze mu též poskytnout finanční příspěvek s ohledem na majetkové poměry. Mezi další práva patří být ubytován v azylovém zařízení společně s manželem, manželkou, s příbuznými v pokolení přímém, nebo s jinou osobou blízkou. K jeho povinnostem patří, že nesmí opustit azylové zařízení do provedení identifikačních úkonů, pod dobu lékařského vyšetření na zjištění chorob ohrožujících jeho zdraví či zdraví jiných osob, do doby udělení víza za účelem řízení o azylu.

Žadatel o azyl je povinen strpět sejmutí otisků prstů a pořízení obrazového záznamu, dále je povinen dodržovat ubytovací řád, prokazovat se průkazem žadatele o azyl a poskytovat MV nezbytnou součinnost a uvádět úplné a pravdivé informace pro zjištění skutečného stavu věci.

3. Přehled platné právní úpravy

V dalším ustanovení zákona o azylu jsou uvedena práva a povinnosti azylantů, tedy osob, kterým byl azyl udělen a povinnosti jiných osob. Dále se zákon o azylu zabývá administrativními záležitostmi spojenými s pobytem azylanta na území ČR, jednak co se týče dokladů azylanta, povolení k pobytu azylanta, cestovních dokladů. Je zde zmíněn i státní integrační program zaměřený na pomoc azylantům při zajištění jejich začlenění do společnosti, jednak v zajištění bydlení a jednak v oblasti získávání znalostí českého jazyka. V další části pak zákon upravuje evidenci, pobyt a hlášení pobytu azylantů. V neposlední řadě vysvětluje pojem azylová zařízení a jejich specifika.

Zatímco počty žadatelů o azyl se pohybují ročně v tisících, počet azylantů na území ČR je nesrovnatelně nižší - azylů je ministerstvem uděleno průměrně 100 ročně.

Až do roku 1998 se celkový počet žádostí o udělení azylu pohyboval přibližně okolo 2000 ročně. Největší počet žadatelů v tomto období byl z Bulharska a Rumunska. V letech 1990-1998 požádalo v ČR o azyl celkem 17 885 osob, status uprchlíka byl přiznán 1819 cizincům. Největší úspěch měli žadatelé z Rumunska /azyl získalo 473 osob/ a Vietnamu /azyl získalo 146 osob/. Ve srovnání se současností lze zobecnit, že důvody uplatňované žadateli v první polovině 90. let nebyly ministerstvem posuzovány tak striktně jako nyní a tehdejší výklad zákona byl poměrně benevolentní. Počet azylantů byl proto mnohonásobně vyšší než nyní. Například v roce 1993 požádalo o azyl 2207 cizinců a byl přiznán 251 lidem, tj. 11% žadatelů bylo úspěšných. Oproti tomu v roce 2001 byl azyl udělen jen 0,4% ze všech žadatelů.

3. Přehled platné právní úpravy

S účinností od 1.1.2000 byl přijat již výše zmíněný zákon 325/1999 Sb. O azylu, který nahradil zákon o uprchlících a poprvé azylovou problematiku komplexně upravil. Po přijetí zákona č. 325/1999 Sb. O azylu došlo k prudkému nárůstu počtu žadatelů o azyl, kdy v roce 2000 požádalo v ČR o azyl 8788 cizinců, v roce 2001 to bylo rekordních 18 094 cizinců.

Důvod tohoto dramatického zvýšení souvisí s přijetím zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, který nabyl účinnosti od 1.1.2000. Tento zákon zcela zásadně zpřísnil a zkomplikoval možnost legálního pobytu a zaměstnání cizinců na našem území. Oproti zákonu 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR se ukázal zákon č. 325/1999 Sb., o azylu jako velmi liberální a díky změně zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti umožňoval, aby žadatel o azyl mohl na území ČR bez dalšího ihned legálně pracovat. Kombinace těchto dvou zákonů se ukázala následně jako velmi nešťastná. Mnozí cizinci, kteří dosud pobývali na našem území legálně, po změně zákona o pobytu cizinců legální pobyt již nemohli získat, a tak zcela logicky využili možnosti, která se nabízela - požádali o azyl. Do ČR také přijela řada cizinců, kteří se o vyřízení pobytu vůbec nepokoušeli a po skončení platnosti krátkodobého turistického víza (do 30 dnů) rovněž požádali o azyl. V těchto případech šlo převážně o občany Ukrajiny a Moldavska. Požádat si o azyl bylo snazší než podstupovat administrativně velmi náročné a drahé vyřizování dlouhodobého pobytu. Po tom co si cizinec požádal o azyl, mohl v ČR pobývat oficiálně, legálně pracovat, mít zadarmo zdravotní pojištění a ještě povívat finanční příspěvky

3. Přehled platné právní úpravy

---

s tím, že při rychlosti azylové procedury, dodržování povinností a využívání veškerých oprávnění žadatele o azyl je šance být v řízení minimálně jeden rok. V azylových zařízeních se tak ocitly osoby, které nechtěly nebo nebyly schopny legalizovat si pobyt u nás jiným způsobem a vstupem do řízení řešily své ekonomické problémy či se chtěly vyhnout vyhoštění za porušení pobytového režimu.

Vysoký počet žadatelů o azyl za rok 2001 vedl příslušné orgány k přijetí opatření. Zákon o pobytu cizinců zmírněn nebyl, oproti tomu bylo novelou od č. 2/2002 Sb., účinnou od 1.2.2002 zpřísněno azylové řízení. Snížil se tak sice počet cizinců žádajících o azyl, počet osob pobývajících na území ČR nelegálně však nikoliv. V roce 2002 tak požádalo o azyl 8480, což znamenalo oproti roku 2001 snížení o 53%. Hlavní záměr novely, tedy omezení využívání azylové procedury k legalizaci pobytu na území ČR, se tak částečně podařilo uskutečnit.

SOCIÁLNÍ SKUPINA

Pojem, který není v zákoně blíže vymezen, je pojem sociální skupina. V praxi pak přináší tento pojem potíže v interpretaci. V žalobách někteří žadatelé namítají, že náleží např. k sociální skupině „pracujících v zahraničí“ nebo „nečlenů zločineckých struktur“. Pro toto členství jsou pronásledováni soukromými osobami, což státní moc toleruje. Proto je u nich dán důvod udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Taková argumentace bývá však ze strany žadatelů vykonstruována. Jako důvod pro udělení azylu pak může jen sotva obstát. Ustálený výklad podal Nejvyšší správní soud. „Sociální skupina ve smyslu zákona o

3. Přehled platné právní úpravy

---

azyly je společenský útvar, jenž je určitelný natolik přesně, aby byl vůbec způsobilý k pronásledování. Příslušnost k sociální skupině je totiž nutno vnímat jako možnost, na jejímž základě může Česká republika poskytnout ochranu i z jiných důvodů motivujících k pronásledování, než z důvodu rasy, náboženství, národnosti či politického přesvědčení. Takovými důvody jsou typicky příslušnost k sexuálním menšinám, skupinám spojeným přesvědčením nenáboženské a nepolitické povahy a jiným skupinám, jevícím znak způsobilý k pronásledování, jenž nemusel být zákonodárci v době přijímání zákona o azylu vůbec znám. Znakem sjednocujícím sociální skupinu však rozhodně nemůže být manuální práce v zahraničí, už proto ne, že skutečným důvodem, proč se mohou cítit lidé mající tento znak ohrožení, není sama práce v zahraničí, ale fakt, že v důsledku této práce zbohatli. Bylo by ovšem absurdní poskytovat azyl proto, že žadatel o azyl je bohatší, než je průměr v zemi původu, a proto se obává okradení či vydírání, stejně jako by bylo absurdní poskytovat azyl lidem, kteří jsou naopak nadprůměrně chudí, a cítí se proto například být vykořisťováni. Při takovém výkladu by totiž poskytování azylu ztratilo atribut výjimečnosti, který je charakterizuje."⁷

3.1.1. Mezinárodní smlouvy související s azylovou problematikou

---

⁷ Beck-online, *Judikatura* [online]. [cit.2011-01-02]. URL:< <http://www.beckonline.cz/legalis/document>>

3. Přehled platné právní úpravy

SCHENGENSKÉ DOHODY

První text Schengenské dohody uzavřely v roce 1985 státy Belgie, Nizozemí, Lucembursko, Francie a Německo. Cílem dohod je postupné odstraňování vzájemných hranic.

Druhá dohody směřuje k odstranění kontrol na vnitřních hranicích a stanoví pravidla kontroly na vnějších hranicích. Formuluje principy odpovědnosti za vyřizování azylových žádostí, definuje určení státu odpovědného za vyřízení žádosti. „Stanoví zásady spolupráce v policejních záležitostech, klade základy společného informačního systému, stanoví zásady ochrany dat a vyloučení jejich administrativního použití. Nejvyšší úrovní jednání Schengenské skupiny je úroveň ministrů, resp. státních tajemníků. Ústřední vyjednávací skupina má čtyři pracovní skupiny: 1. Policie a bezpečnost, 2. Pohyb osob (azyl, víza, readmise), 3. Doprava, 4. Cla a pohyb zboží.“⁸ Kontroverzní součástí této organizace je Schengenský informační systém, kdy se Schengenská skupina opakovaně ujistila, že Schengenský informační systém nebude sloužit výměně informací o žadatelích o azyl.

DUBLINSKÁ ÚMLUVA STÁTU ES

Dublinská úmluva měla vstoupit do účinnosti 1.1.1993. Dublinský návrh vychází z jednání Evropské rady v prosinci 1989 o harmonizaci azylové politiky. Dublinská úmluva vychází ze situace integrované západní Evropy bez vnitřních hranic a snaží se zabránit tomu, aby žadatelé o postavení uprchlíka byli příliš dlouho ponecháváni v nejistotě. Z ustanovení Dublinské úmluvy vyplývá jakási odpovědnost za

---

⁸ Freiová M., *Uprchlická otázka a my*. Občanský institut 1993, ISBN 80-900190-6-4

3. Přehled platné právní úpravy

---

příchod žadatele do Evropy. Velmi podrobně jsou stanovena pravidla komunikace mezi smluvními státy, která mají zabránit „ping-pongu“ s lidmi. Toto je pro nás klíčové vzhledem k našemu vztahu k Německu.

ČLÁNKY SMLOUVY O UNII

Ve Smlouvě o unii se jedná o následující články:

Článek 8a hovoří o svobodném pohybu občanů Evropské unie, jehož omezení musí být schválena jednomyslně a po souhlasu Evropského parlamentu. Článek 100c: a) Společný postup v otázce viz musí být schvalován až do konce roku 1995 jednomyslně; b) Kvalifikovanou většinou lze zavést jednotný model viz. Článek K zahrnuje otázky azylové a migrační do oblasti společného zájmu (K1); tyto otázky budou řešeny v souladu s Evropskou úmluvou o lidských právech a Ženevskou úmluvou o postavení uprchlíků z roku 1951 (K2). Rada ES může v těchto věcech zaujmout společného stanovisko nebo podniknout společnou akci (K3).

3.2. Aktéři a jejich úloha

Cílem této kapitoly je vymezení aktérů, kteří v české azylové politice hrají určitou roli, a popis jejich úlohy. Žadatelé o azyl - jsou to ti cizinci, kteří požádali Českou republiku o ochranu formou azylu.

Ministerstvo vnitra - odbor azylové a migrační politiky je podle zákona o azylu správním orgánem příslušným k řízení o udělení a odnětí azylu.

Krajské soudy - správní senáty krajských soudů rozhodují v rámci tzv. správního soudnictví o žalobách podaných žadateli proti rozhodnutí ministerstva. Soudy nemohou samy

3. Přehled platné právní úpravy

---

azyl udělit, v případě nedostatků zjištěných v řízení mohou ale rozhodnutí ministerstva zrušit a vrátit věc ministerstvu se závazným právním názorem k novému projednání a rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud - je příslušný k rozhodování o mimořádném opravném prostředku - kasační stížnosti, kterou lze podat proti rozhodnutí krajského soudu, a to ze soudním řádem správním taxativně vymezených důvodů. Kasační stížnost může podat jak cizinec, jehož žaloba proti rozhodnutí ministerstva byla soudem zamítnuta či odmítnuta, tak ministerstvo, obvykle v případě, že jeho rozhodnutí bylo rozsudkem soudu zrušeno. Je-li kasační stížnost shledána důvodnou, Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu zruší a věc mu vrátí k novému projednání a rozhodnutí. Právním názorem Nejvyššího správního soudu je krajský soud vázán. Pro řízení před nejvyšším správním soudem musí být stěžovatel obligatorně zastoupen advokátem.

Správa uprchlických zařízení - je organizační složkou ministerstva vnitra. Jejím úkolem je zajišťování provozu azylových zařízení, tj. poskytování ubytovacích, stravovacích, sociálních, zdravotních a dalších služeb žadatelům o azyl.

Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) - hlavní úloha UNHCR spočívá v dohledu nad tím, aby stát dodržoval závazek chránit osoby, které žádají o azyl. UNHCR zejména monitoruje situaci v oblasti azylové politiky a může se podílet na tvorbě příslušné legislativy. Žadatel o udělení azylu má po celou dobu řízení právo být ve styku s tímto úřadem, ministerstvo vnitra je povinno informovat UNHCR o

3. Přehled platné právní úpravy

---

počtu zahájených řízení a sdělovat také statistické informace týkající se žadatelů.

Nevládní organizace zabývající se pomocí žadatelům o azyl. Tyto organizace poskytují žadatelům především právní a sociální pomoc, mezi nejznámější a nejaktivnější nevládní organizace patří zejména OSZE (Sdružení občanů zabývajících se emigranty), OPU (Organizace pro pomoc uprchlíkům), Český helsinský výbor respektive jeho Poradna pro uprchlíky a Diecézní charita.

Cizinecká policie - před podáním žádosti o azyl provádí v přijímacím středisku s cizincem identifikační úkony, uděluje vízum za účelem řízení o udělení azylu, uděluje žadatelům ubytovaným mimo přijímací či pobytové středisko do průkazu žadatele vízum s platností 90 dnů (vízum je třeba prodlužovat v případě, že azylové řízení stále probíhá). Žadatelé hlášení k pobytu mimo azylové zařízení musí místo svého pobytu cizinecké policii hlásit, cizinecká policie místo jejich ubytování prověřuje a odbor azylové a migrační politiky doporučuje, zda je vhodné, aby byl žadatel ubytován v soukromí na té které adrese.

Obce - všechna azylová zařízení jsou umístěna na katastrálním území obcí. Ministerstvo proto poskytuje těmto obcím příspěvek na úhradu nákladů obce vynaložených v souvislosti s azylovým zařízením na jejich území, obce dostávají i příspěvek na úhradu neinvestičních nákladů základních škol, které navštěvují děti - žadatelé o azyl.

Úřady práce - mohou kontrolovat, zda zde žadatelé nepracují nelegálně. Povolení k zaměstnání (tj. pracovní povolení) mohou udělit pouze žadatelům, v případě kterých uplynula

doba jednoho roku od zahájení jejich řízení a řízení dosud nebylo ukončeno.

3.2.1. Problémy azylové politiky spatřované hlavními aktéry

Do této kapitoly jsem zařadila pouze výhrady těch aktérů, které v azylové politice považuji za „hlavní“ tj. žadatele o udělení azylu, ministerstvo a nevládní organizace.

3.2.1.1 Problémy spatřované žadateli o udělení azylu

Žadatelům o udělení azylu vadí především délka řízení. Lépe řečeno neúměrná délka řízení vadí především těm žadatelům, kteří uvádějí azylově relevantní důvody. Takoví žadatelé jsou frustrováni kvůli nejisté budoucnosti. Žadatelé, kteří podávají žádost účelově zejména proto, aby si zajistili legální pobyt, jsou naopak rádi, pokud se řízení „táhne“ co nejdéle a oni tak mohou v ČR i nadále pobývat. Délka řízení je v jejich případech i jedním z důvodů, proč do azylového řízení vůbec vstupovali.

Časté změny v právní úpravě způsobují, že se žadatelé v azylové proceduře obtížně orientují. Například díky změnám probíhalo řízení o opravných prostředcích donedávna ve třech různých režimech a pro žadatele bylo obtížné zjistit kam a jaký opravný prostředek podat.

Žadatelé z neevropských zemí pocítují jako velký problém odlišné evropské kulturní zvyklosti. Například někteří muži z Afghánistánu odmítali, aby s nimi pohovor o důvodech jejich žádosti vedla pracovnice OAMP, protože ženu nepovažovali za sobě rovného partnera.

3. Přehled platné právní úpravy

Někteří žadatelé mají psychický problém s pobytem v azylových zařízeních. Sice zde mají zajištěno zázemí, ale dochází zde k určité ztrátě soukromí (společné sprchy atd.). Koncentrace různých etnik na malém prostoru přináší také konflikty mezi národnostmi, které mezi sebou v zemích původu nevycházejí zrovna ideálně - například osoby z různých částí bývalé Jugoslávie.

3.2.1.2 *Problémy spatřované pracovníky ministerstva vnitra*

Ministerstvo se potýká s obdobným problémem jako řada jiných velkých státních organizací. Tímto problémem je velká nepružnosti instituce. Ministerstvo nedovede reagovat na počet žádostí a přizpůsobit tomu množství pracovníků. Například v již zmiňovaném roce 2001 se řízení neúměrně protahovalo, protože tak vysoký počet žádostí neměl kdo řešit. Počtu žadatelů často neodpovídá ani technické zázemí a počet pracovníků v jednotlivých táborech.

Pracovníci nejsou zcela spokojeni ani s organizačním uspořádáním ministerstva. Nově příchozí zaměstnanci se s azylovou procedurou seznamují za pochodu, nejsou systematicky vzděláváni ani nejsou seznamováni s novinkami v jednotlivých zemích, ze kterých žadatelé přicházejí. V ČR nefunguje systém, který se osvědčil např. v Německu, kde každý z rozhodujících má na starosti pouze jednu zemi původu. Vzhledem k tomuto je pak skutečným odborníkem na příslušnou zeměpisnou oblast, protože je s její problematikou podrobně obeznámen. Finanční ohodnocení není příliš motivující, a proto řada pracovníků z ministerstva vnitra odchází.

3. Přehled platné právní úpravy

Nefunguje také komunikace mezi nevládními organizacemi a ministerstvem. Některé nevládní organizace pomáhají například prodlužovat řízení zjevně nedůvodným žadatelům a pracovníci ministerstva pak mají pocit, že si platí své vlastní nepřátele.

3.2.1.3 Výhrady nevládních organizací

Nevládní organizace namítají, že ministerstvo v řízení o udělení azylu nedodrжуje v některých případech zákon, respektive některá zákonná ustanovení obchází, aby si řízení usnadnilo.

Nevládní organizace vytýkají ministerstvu především

- obcházení ustanovení § 27 zákona o azylu, kdy má ministerstvo vydat rozhodnutí ve věci do 90 dní ode dne zahájení řízení. Nelze-li vzhledem k povaze věci rozhodnout v této lhůtě, může ji ministerstvo přiměřeně prodloužit. Ministerstvo tuto lhůtu prodlužuje u velkého množství žadatelů, ovšem ne kvůli obtížnosti případu, ale proto, že rozhodnutí nestihne ve stanovené lhůtě vydat. Prodloužení lhůty také často nebývá přiměřené.
- Obcházení ustanovení zákona o znalcích a tlumočnících, kdy si ministerstvo usnadňuje svoje povinnosti přibíráním tlumočnicků na slib, nezapsaných v seznamech znalců a tlumočnicků vedených krajskými soudy, a to přesto, že mu zákon tuto možnost dává pouze ve výjimečných případech. Kvalita těchto tlumočnicků bývá nedostatečná a může způsobit rozpory a nejasnosti ve výpovědích, což může mít za následek i zamítnutí žádosti pro nevěrohodnost žadatelových výpovědí.
- restriktivní výklad důvodů udělení azylu a malý počet udělených azylů

- délka řízení

Nevládní organizace výrazně souhlasily s novelou zákona o azylu č. 2/2002 Sb., respektive s těmi ustanoveními novely, které se týkaly materiálního zabezpečení žadatelů.

Nevládní organizace také stále poukazují na problém (ne)možnosti legálního zaměstnávání žadatelů o azyl. Nastavení podmínek stanovených právním řádem prakticky vylučuje, aby žadatel o udělení azylu mohl v ČR legálně pracovat.

3.3. Azylová zařízení pro cizince

Zákon o azylu hovoří o tzv. azylových zařízeních. Azylovým zařízením se rozumí přijímací středisko, pobytové středisko a integrační azylové středisko. Rozlišení azylových zařízení spočívá v účelu, která jednotlivá střediska plní.

„Azylové zařízení slouží k hromadnému ubytování žadatelů o udělení mezinárodní ochrany a azylantů za podmínek zaručujících zachování lidské důstojnosti.“⁹

PŘIJÍMACÍ STŘEDISKA

Cizinec je povinen pobývat v přijímacím středisku po určitou zákonem stanovenou dobu (za účelem provedení identifikačních úkonů, lékařského vyšetření apod.). Porušení povinnosti pobývat v přijímacím středisku je hodnoceno jako přestupek.

Mezi přijímací střediska se řadí:

3. Přehled platné právní úpravy

- středisko v obci Vyšší Lhoty,
- středisko na letišti Praha Ruzyně.

POBYTOVÁ STŘEDISKA

„Pobytové středisko slouží k ubytování žadatele o udělení azylu do doby nabytí právní moci rozhodnutí o azylu. Žadatel o udělení azylu má v azylovém zařízení, v němž je hlášen k pobytu právo na bezplatné poskytování ubytování, stravy, jiných služeb a kapesné za podmínky, že strpěl úkony nezbytné ke zjištění jeho finančních a majetkových poměrů a tyto poměry jsou takové, že od něho nelze spravedlivě žádat ani částečnou úhradu služeb. Cizinec má také možnost pobytové středisko za splnění určitých podmínek opustit popřípadě pobývat v soukromí (to pouze, pokud ministerstvo na základě informací policie odchod na soukromou adresu povolí). V případě, že je účastník řízení hlášen k pobytu mimo pobytové středisko, lze mu za určitých podmínek poskytnout finanční příspěvek, který se vyplácí nejvýše tři měsíce a který je určen k překonání problémů v prvních měsících pobytu mimo azylové zařízení.“¹⁰

Pobytová střediska se nacházejí v obcích:

- Zastávka u Brna,
- Červený Újezd,
- Bělá pod Bezdězem – Jezová,
- Kostelec nad Orlicí,
- Seč,

---

⁹ Zákon č. 325/1999 Sb. o azylu

3. Přehled platné právní úpravy

- Zbýšov u Rosic,
- Stráž pod Ralskem,
- Kašava,
- Bruntál.

INTEGRAČNÍ AZYLOVÁ STŘEDISKA

Integrační azylové středisko slouží k ubytování cizinců, kterým byl udělen azyl.

Mezi integrační azylová střediska patří střediska v obcích:

- Jaroměř,
- Zastávka u Brna,
- Předlice,
- Hoštka.

SLUŽBA POSKYTOVANÉ STÁTEM /RESP. STÁTEM URČENÝM POSKYTOVATELEM

Stát respektive ministerstvo vnitra prostřednictvím Správy uprchlických zařízení poskytuje žadatelům o udělení azylu celou škálu služeb. Jak jsme již výše uvedly, některé služby jsou nárokové a jsou zakotveny přímo v zákoně a azylu. Jiné služby lze poskytnout pouze při splnění určitých podmínek.

Ze strany státu je žadatelům zajištěna:

Zdravotní péče, kdy se podle § 88 zákona o azylu poskytuje na území České republiky bezplatná zdravotní péče v rozsahu péče hrazené ze zdravotního pojištění stanovené zvláštním právním předpisem (tj. zákonem č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění). Zdravotnická zařízení, ve kterých se

---

¹⁰ Ministerstvo vnitra České republiky, *Azyl, migrace a integrace* [online].[cit.2010-12-20].
URL:< <http://www.mvcr.cz/clanek/azyl-migrace-a-integrace-azyl>>

3. Přehled platné právní úpravy

---

péče žadatelům poskytuje, jsou určena ministerstvem. Ministerstvo s nimi uzavře smlouvu o poskytování zdravotní péče. Zvláštní smlouva není potřeba pro poskytování péče v případě bezprostředního ohrožení života. Náklady spojené s poskytováním takto vymezené zdravotní péče hraní stát.

Ubytování - žadatel má nárok na poskytnutí ubytování azylovém zařízení za podmínky, že strpěl úkony nezbytné ke zjištění jeho majetkových a finančních poměrů a tyto poměry jsou takové, že od něho nelze spravedlivě požadovat ani částečnou úhradu za ubytování. Od žadatele je tedy možné požadovat určitou úhradu za poskytnuté ubytování. Reálná situace je ovšem taková, že při zjišťování majetkových poměrů žadatele je Správa uprchlických zařízení odkázána pouze na „čestné prohlášení“ žadatele o jeho finanční situaci a nemá možnost skutečný stav nijak prověřit. Žadatelé nejsou povinni setrvávat v azylovém zařízení. Za určitých podmínek mohou pobytový tábor opustit, popř. pobývat v soukromí. V případě, že je žadatel o azyl hlášen k pobytu mimo pobytové středisko, lze mu za určitých podmínek poskytnout finanční příspěvek, který se vyplácí jednorázově. Ten je určen k překonání problémů v prvních měsících pobytu mimo azylové zařízení.

Strava - žadatel o udělení azylu, který je ubytovaný v přijímacím nebo pobytové středisku má nárok na bezplatné zajištění stravy odpovídající zásadám správné výživy a zdravotnímu stavu žadatele, a to třikrát denně. Pokud se jedná o dítě do 15 let, je to pětkrát denně. Zákon umožňuje, aby byl žadateli namísto stravovacích služeb s ohledem na možnosti azylové zařízení poskytnut finanční příspěvek ve výši odpovídající částce životního minima

3. Přehled platné právní úpravy

---

podle zákona o azylu. Tato varianta přichází v úvahu ve střediscích, kde je ubytováno málo žadatelů a kde není v provozu hromadného stravování.

Základní hygienický standard se týká pouze cizinců ubytovaných v azylových zařízeních.

Kapesné je poskytováno žadatelům ubytovaným v azylovém zařízení za podmínky, že žadatel strpěl úkony nezbytné ke zjištění jeho finančních a majetkových poměrů a tyto poměry jsou takové, že od něho nelze spravedlivě požadovat ani částečnou úhradu ubytování a stravy.

Finanční příspěvky - žadatel o udělení azylu, který je k pobytu hlášen mimo pobytové středisko, si hradí náklady spojené s pobytem na území z vlastních prostředků, s ohledem na prokázané majetkové a finanční poměry jeho nebo jeho rodiny však lze poskytnout na jeho žádost finanční příspěvek až do výše životního minima a to po dobu tří měsíců.

Žadatelé o udělení azylu mohou na území České republiky legálně pracovat až po uplynutí jednoho roku od zahájení azylového řízení. K zaměstnání potřebují pracovní povolení vydané úřadem práce, stejně jako ostatní cizinci. Od úřadu práce mohou dostat pracovní povolení pouze na dobu platnosti víza.

Nezletilé děti žadatelů navštěvují základní školy v obcích, kde jsou umístěna jednotlivá azylová zařízení, za stejných podmínek, jako „české“ děti. Výuka probíhá tedy pro všechny v češtině.

3. Přehled platné právní úpravy

POMOC POSKYTOVANÁ NEVLÁDNÍMI ORGANIZACEMI

V České republice existuje několik nevládních organizací, jejichž primárním cílem je pomoc žadatelům o udělení azylu. Tyto organizace spolupracují s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky i s ministerstvem vnitra. Jsou sdruženy v tzv. konsorciu.

V současné době u nás v této oblasti působí následující nevládní organizace:

SOZE - Sdružení občanů zabývajících se emigranty. Tato organizace se zaměřuje především na žadatele pobývajících v azylových zařízeních na Moravě. Sídlí v Brně.

OPU - Organizace na pomoc uprchlíkům. Tato organizace má dle nepsané dohody na starosti žadatele v Čechách.

Poradna pro uprchlíky při Českém helsinském výboru. Pracovníci této organizace navštěvují zejména pobyťová střediska Bělá Jezová a Červený Újezd.

Diecézní charita.

Pomoc, kterou organizace žadatelům poskytují lze rozdělit na sociální a právní. Právní pomoc o udělení azylu je žadatelům v průběhu azylové procedury poskytována bezplatně jak v sídlech zmíněných neziskových organizací, tak v azylových zařízeních, kam právníci neziskových organizací dojíždějí. Na úhradu nákladů spojených s poskytováním právní pomoci může ministerstvo vnitra na základě písemně uzavřené smlouvy těmto organizacím přispět. Takovou smlouvu s ministerstvem mají všechny zmíněné organizace.

Právní poradenství lze specifikovat podle délky trvání na krátkodobé a dlouhodobé.

3. Přehled platné právní úpravy

Krátkodobé poradenství zahrnuje jednorázové právní porady. Jedná se zejména o informace týkající se průběhu azylové procedury, zodpovídání individuálních dotazů, případně sepsání různorodých typů podání. Neziskové organizace se snaží neodmítnout žádného žadatele. Někdy se tak bohužel děje na úkor kvality poskytované právní pomoci. Při velkém zájmu o právní služby se žadatelům rozdávají univerzální blanco formuláře, které situaci konkrétního žadatele nikterak nevystihují.

Dlouhodobé poradenství je uplatňováno ve vybraných případech a zahrnuje komplexní péči o průběh azylové procedury. Toto poradenství začíná seznámením se s případem a jeho právním zhodnocením na základě individuálního pohovoru právníka s klientem. Pokud ještě nebyl proveden, následuje příprava na pohovor v řízení o udělení azylu. Přítomnost právního zástupce je možná i při konání tohoto pohovoru. Je sepsána plná moc k zastupování klienta v řízení o udělení azylu. Tato umožňuje nahlížení do spisového materiálu vedeného v souvislosti s azylovým řízením a jeho doplňováním.

Žadatelé o udělení azylu v České republice se s žádostí o právní pomoc mohou samozřejmě obrátit i na kteréhokoliv z advokátů. V takovém případě ale nesou sami náklady na úhradu této služby.

3.3.1. Zařízení pro zajištění cizinců

Kromě již tři výše zmíněných středisek, existuje ještě zařízení pro zajištění cizinců, kdy v těchto zařízeních jsou umístěni cizinci, kteří by mohli ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek, nebo mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.

3. Přehled platné právní úpravy

Dalším z důvodů pro zajištění cizince v tomto zařízení je za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy. Doba zajištění nesmí přesáhnout 180 dní. Zařízení jsou rozdělena na části s mírným a přísným režimem.

Část s mírným režimem tvoří ubytovací místnost, společné sociální a kulturní zařízení. V těchto prostorech se cizinci mohou volně pohybovat.

Část s přísným režimem je oddělena od části s mírným režimem a tvoří ji ubytovací místnost a prostor určený pro vycházky. Sociální pracovníci zde plní funkci prostředníků mezi cizinci a Policií ČR. Sociální pracovníci se zabývají přesnou diagnostikou problémů zajištěných cizinců. Provádějí s cizinci vstupní pohovory a vyplňují s cizinci různé žádosti, ať už žádosti o udělení azylu nebo jiné další. Dále jim pomáhají při psaní a odesílání korespondence. Nakupují jim potraviny, telefonní karty a další zboží, které je potřeba. Spolupracují s policií při ověřování totožnosti zajištěných cizinců a pomáhají zvládat a usměrňovat různé vzpoury cizinců v těchto zařízeních. Cizinci mívají k těmto pracovníkům velkou důvěru a zároveň i respekt.

4. Azylová problematika v podmínkách konkrétního regionu

4.1. Žadatelé o azyl v Plzeňském kraji

Počty podaných žádostí o azyl, počty udělených vstupních víz a udělených víz za účelem řízení o azylu jsou přehledně uvedeny v následujících tabulkách. Tyto tabulky sledují počty v roce 2004 – 2008. V dalších letech nebyla žádná položka týkající se azylu již sledována.

V roce 2004 učinili prohlášení o azylu dle §3a písm. a) z.č. 325/1999 Sb. v Plzeňském kraji celkem tři cizinci, v následujícím roce žádný, v roce 2006 jeden cizinec, v roce 2007 celkem čtyři cizinci a v roce 2008 žádný cizinec. Meziročně tedy není zaznamenán výraznější nárůst nebo pokles prohlášení o azylu.

Obdobná je i situace s udělením vstupních víz dle § 3d z.č. 325/1999 Sb., o azylu. Toto vízum je platné 30 dnů ode dne jeho udělení.

Pokud se jedná o víza udělená za účelem řízení o azylu dle § 72 odst. 1,2 z.č. 325/1999 Sb., o azylu, kdy tato opravňují cizince k pobytu až na dobu 90 dnů, byla udělena v roce 2004 celkem 588 cizincům, v roce 2005 celkem 234 cizincům, v roce 2006 celkem 130 cizincům, v roce 2007 celkem 19 cizincům a v roce 2008 celkem 43. Jak tedy z výše uvedeného vyplývá, počet udělených víz výrazně klesá.

4. Azylová problematika v podmínkách konkrétního regionu

ROČNÍ VÝKAZ VYBRANÝCH ČINNOSTI - ObŘ SCPP - PLZEŇSKÝ KRAJ					
Oblastní ředitelství SCPP	Plzeň				
rok	2004				
měsíc	Leden - prosinec				
Útvar		celkem OCP	celkem RCPP	celkem OPKP	PL kraj celkem
prohlášení o azylu dle § 3a písm. a) z.č. 325/99 Sb.		0	1	2	3
uděleno vstupních víz dle § 3d zákona č. 325/99 Sb.		0	1	0	1
uděleno víz za účelem řízení o azylu dle § 72 odst. 1,2) z.,č. 325/99 Sb.		588	0	0	588
uděleno výjezdních příkazů dle § 85 zákona č. 325/99 Sb. (do 30,4,04 uděleno víz § 85; od 1.5.04 příkazy § 50)		100	12	19	131
rozhodnutí o zrušení údaje o místě hlášeného pobytu dle § 77 odst. 6 z.č. 325/99 Sb.		1	0	0	1
uděleno víz za účelem strpění dle § 78b zákona č. 325/99 Sb.		446	0	0	446
vydáno cestovních průkazů totožnosti (§65 odst. 3 z.č. 325/99 Sb.) před nov. danou z.č. 2/02 Sb.		10	0	0	10

Tab. č. 1: Roční výkaz vybraných činností ObŘ SCPP-Plzeňský kraj¹¹

ROČNÍ VÝKAZ VYBRANÝCH ČINNOSTI - ObŘ SCPP - PLZEŇSKÝ KRAJ					
Oblastní ředitelství SCPP	Plzeň				
rok	2005				
měsíc	Leden - prosinec				
Útvar		celkem OCP	celkem RCPP	celkem OPKP	PL kraj celkem
prohlášení o azylu dle § 3a písm. a) z.č. 325/99 Sb.		0	0	0	0
uděleno vstupních víz dle § 3d zákona č. 325/99 Sb.		0	6	0	6
uděleno víz za účelem řízení o azylu dle § 72 odst. 1,2) z.,č. 325/99 Sb.		231	3	0	234

¹¹ Interní zdroj Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie Praha

4. Azylová problematika v podmínkách konkrétního regionu

uděleno výjezdních příkazů dle § 85 zákona č. 325/99 Sb.	100	0	0	100
rozhodnutí o zrušení údaje o místě hlášeného pobytu dle § 77 odst. 6 z.č. 325/99 Sb.	0	0	0	0
uděleno víz za účelem strpění dle § 78b zákona č. 325/99 Sb.	210	0	0	210
vydáno cestovních průkazů totožnosti (§65 odst. 3 z.č. 325/99 Sb.) před nov. danou z.č. 2/02 Sb.	8	0	0	8

Tab. č. 2: Roční výkaz vybraných činností ObŘ SCPP-Plzeňský kraj¹²

ROČNÍ VÝKAZ VYBRANÝCH ČINNOSTI - ObŘ SCPP - PLZEŇSKÝ KRAJ					
Oblastní ředitelství SCPP	Plzeň				
rok	2006				
měsíc	Leden - prosinec				
Útvar		celkem OCP	celkem RCPP	celkem OPKP	PL kraj celkem
prohlášení o azylu dle § 3a písm. a) z.č. 325/99 Sb.		0	1	0	1
uděleno vstupních víz dle § 3d zákona č. 325/99 Sb.		0	1	0	1
uděleno víz za účelem řízení o azylu dle § 72 odst. 1,2) z.,č. 325/99 Sb.		111	19	0	130
uděleno výjezdních příkazů dle § 85 zákona č. 325/99 Sb.		47	0	0	47
rozhodnutí o zrušení údaje o místě hlášeného pobytu dle § 77 odst. 6 z.č. 325/99 Sb.		0	0	0	0
uděleno víz za účelem strpění dle § 78b zákona č. 325/99 Sb.		52	0	0	52
prodlouženo víz za účelem strpění dle § 78b zákona č. 325/99 Sb.		95	0	0	95
vydáno cestovních průkazů totožnosti (§65 odst. 3 z.č. 325/99 Sb.) před nov. danou z.č. 2/02 Sb.		3	0	0	3

Tab. č. 3: Roční výkaz vybraných činností ObŘ SCPP-Plzeňský kraj¹³

¹² Interní zdroj Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie Praha

¹³ Interní zdroj Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie Praha

4. Azylová problematika v podmínkách konkrétního regionu

ROČNÍ VÝKAZ VYBRANÝCH ČINNOSTI - ObŘ SCPP - PLZEŇSKÝ KRAJ					
Oblastní ředitelství SCPP rok měsíc Útvar	Plzeň 2007 Leden - prosinec	celkem	celkem	celkem	PL kraj
		OCF	RCPP	OPKP	celkem
prohlášení o azylu dle § 3a písm. a) z.č. 325/99 Sb.		2	2	0	4
uděleno vstupních víz dle § 3d zákona č. 325/99 Sb.		3	0	0	3
uděleno víz za účelem řízení o azylu dle § 72 odst. 1,2) z.,č. 325/99 Sb.		27	12	0	39
uděleno výjezdních příkazů dle § 85 zákona č. 325/99 Sb.		36	0	0	36
rozhodnutí o zrušení údaje o místu hlášeného pobytu dle § 77 odst. 6 z.č. 325/99 Sb.		0	0	0	0
uděleno víz za účelem strpění dle § 78b zákona č. 325/99 Sb.		23	0	0	23
prodlouženo víz za účelem strpění dle § 78b zákona č. 325/99 Sb.		44	0	0	44
vydáno cestovních průkazů totožnosti dle § 65 zák. č. 325/99 Sb.		4	0	0	4

Tab. č. 4: Roční výkaz vybraných činností ObŘ SCPP-Plzeňský kraj¹⁴

ROČNÍ VÝKAZ VYBRANÝCH ČINNOSTI - ObŘ SCPP - PLZEŇSKÝ KRAJ					
Oblastní ředitelství SCPP rok měsíc Útvar	Plzeň 2008 Leden - prosinec	celkem	celkem	celkem	PL kraj
		ICP	OSČ	SD	celkem
prohlášení o azylu dle § 3a písm. a) z.č. 325/99 Sb.		0	0	0	0
uděleno vstupních víz dle § 3d zákona č. 325/99 Sb.		0	0	0	0
uděleno víz za účelem řízení o azylu dle § 72 odst. 1,2) z.,č. 325/99 Sb.		43	0	0	43
uděleno výjezdních příkazů dle § 85 zákona č. 325/99 Sb.		18	2	0	20

¹⁴ Interní zdroj Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie Praha

4. Azylová problematika v podmínkách konkrétního regionu

---

rozhodnutí o zrušení údaje o místu hlášeného pobytu dle § 77 odst. 6 z.č. 325/99 Sb.	0	0	0	0
uděleno víz za účelem strpění dle § 78b zákona č. 325/99 Sb.	24	0	0	24
prodlouženo víz za účelem strpění dle § 78b zákona č. 325/99 Sb.	17	0	0	17
vydáno cestovních průkazů totožnosti dle § 65 zák. č. 325/99 Sb.	3	0	0	3

Tab. č. 5: Roční výkaz vybraných činností ObŘ SCPP-Plzeňský kraj¹⁵

4.2. Kasuistiky z Plzeňského kraje

4.2.1. Kasuistika č.1

Jako první uvádím případ M. A. H., která je státní příslušnicí Somálska.

Dne 31.3.2004 podala žádost u udělení azylu v níž uvedla, že pochází z kmene Qalmashuwe, je muslimského vyznání, a že není a nikdy nebyla členkou politické strany nebo jiné organizace. Somálsko podle svých slov upustila v prosinci roku 2003, protože chtěla žít v mírové zemi. Ze Somálska vycestovala lodí do Turecka, kde se zdržela dva měsíce a poté pokračovala nákladním automobilem do České republiky. Na území České republiky vstoupila v roce 2004. Uvedla, že by Česká republika je její cílovou zemí, a že by zde chtěla zůstat a studovat. V České republice je poprvé a nikdy v minulosti a azyl nežádala a nikdy proti ní nebylo a ani v současnosti není vedeno trestní stíhání. Obává se návratu do své vlasti, protože jí tam bylo vyhrožováno zabitím.

Pohovor byl veden na žádost výše jmenované v arabském jazyce, za přítomnosti tlumočnicka. V průběhu pohovoru žadatelka uvedla, že před svým odchodem ze Somálska žila

---

¹⁵ Interní zdroj Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie Praha

nejprve ve městě Mogadišo a poté ve městě Guhar. Do roku 2001 žila společně se svou rodinou v Mogadišu, pak ale utekla před boji mezi různými ozbrojenými frakcemi s rodinou, kde pracovala jako au-pair, do města Guhar, které je od Mogadišu vzdáleno více než 36 hodin jízdy nákladním automobilem. Ve městě Guhar byla podle svých slov až do roku 2003, kdy se i tam rozpoutaly boje a proto se zmíněnou rodinou utekla do Turecka. To se stalo v prosinci roku 2003. Výše jmenovaná sdělila, že v její vlasti není bezpečí, je tam občanská válka a ona měla strach o svůj život. Vypověděla, že je mladá žena a již mnoho ztratila, například svoje rodiče. V Somálsku nemá podle svého vyjádření žádnou budoucnost, probíhá tam občanská válka. Dále uvedla, že ze Somálska cestovala lodí z přístavu Possa do Istanbulu. Cestu lodí jí zajistil jeden dělník z posádky, kterému zaplatila 290 USD. V Turecku byla 2 měsíce společně se zmíněnou rodinou, u které pracovala. Po dvou měsících však od nich výše jmenovaná utekla a zajistila si cestu nákladním automobilem dále do Evropy. Na území České republiky vstoupila podle svých slov v únoru roku 2004 a požádat zde o azyl se rozhodla 26.2.2004, protože hledá bezpečí, bezpečnou zemi a možnost dále se vzdělávat. Doplnila, že když opouštěla Somálsko, neměla žádný konkrétní plán, chtěla se jen dostat do bezpečí a poté chtěla jet do Švýcarska, kde ve městě Vevey žije její babička. Potvrdila, že žádné jiné problémy, než výše uvedené, ve své vlasti neměla. Politického života v Somálsku se neúčastnila. Do Somálska by se vrátila jedině v případě, až tam bude 100 % bezpečí, budou tam fungovat státní orgány uznávané OSN a nebude tam občanská válka.

Dodala, že je mladou ženou, která nikoho nemá a žije jako ztracený člověk bez domova. Má pouze babičku ve Švýcarsku, které už je však 70 let. Chtěla by mít možnost žít v míru a bezpečí.

Doplňující pohovor ze dne 30.6.2004. V průběhu pohovoru žadatelka potvrdila, že pochází z klanu Qalmashuwe, který žije v oblasti Mogadišo. Ve stejné oblasti působí i klany Ashraf, Šamši a Badabow. Jedná se o malé klany. Žadatelka podle svých slov neví, odkud její klan pochází. Sdělila, že v Somálsku je válka a proto neměla čas prostudovat, odkud jsou její předkové. Uvedla, že její klan nemá vůdce. Všichni lidé z uvedených klanů bydlí ve čtvrti Hamar Weni, ale žádný vůdce tam není. Výše jmenovaná zná pouze bývalého Somálského prezidenta Siyad Baare, který již zemřel. Vypověděla, že ve čtvrti Hamar Weni znají všichni imáma Baabayaamiin, ke kterému chodili do mešity. Mešita byla podle jejího vyjádření veliká a nacházela se uprostřed čtvrti na náměstí. Doplnila, že do školy docházela do čtvrti Jakši v Mogadišo. Objasnila, že pochází z malého kmenu, který neválčí. Válčí jen velké klany. Její klan nikdo neovládá. Dále uvedla, že všechny menší klany ohrožuje Hawiye, což je organizace složená z více klanů a ta dělá problémy. Její příslušníci kradou a znásilňují ženy. Výše jmenovaná sdělila, že neví, kde se nacházejí její rodiče. Nemá na ně žádný kontakt. Uvedla, že v Somálsku má ještě příbuzné, ale neví, kde jsou. Po odchodu ze Somálska o nich nic neví. Prohlásila, že v Somálsku měla strach ze znásilnění, nebyla tam v bezpečí. Je možné, že by jí mohli zabít a tak měla strach o svůj život. Nikdo by jí podle jejího vyjádření nepomohl, což je

v Somálsku normální. Příslušníci jejího klanu se bojí sami o sebe.

Žadatelka žila v Somálsku v domě u rodičů. Jednou však byli napadeni. Lupiči její rodiče vyhnali, vykradli dům, žadatelku odvedli a chtěli ji znásilnit. K tomu však nedošlo, protože ji jeden člověk ze skupiny lupičů pomohl k útěku. Doplnila, že pracovala přes týden u jedné rodiny a v pátek chodila domů na víkend. Tato rodina ji pak pomohla k útěku z vlasti. Výše jmenovaná objasnila, že bandité věděli, že se má v pátek vrátit domů, proto počkali na tento den. Bylo jich asi deset a byli z organizace Hawiye a všichni měli zbraně. Sousedé raději zavírali dveře, aby se jim nic nestalo. Bandité vyrazili dveře od bytu, ptali se na zlato, dolary, peníze a „obrátili byt vzhůru nohama“. Když zjistili, že nemají žádný majetek, tak unesli žadatelku. Je to tak podle jejích slov běžné. Pokud bandité nenaleznou peníze, vezmou si ženu. Ji odvedli a rodinu vyhnali z bytu. Někdo z banditů ji chtěl znásilnit, ale jeden z nich ji bránil a pomohl ji k útěku. Dodala, že bandité drželi více děvčat. Výše jmenovaná utekla k rodině, u které pracovala, a ta ji pomohla zajistit odchod ze Somálska. Ozřejmila, že spolu cestovali do přístavu Boosaaso, kde výše jmenovanou nechali s nějakou ženou. Ta ji vzala lodí do Turecka. V Turecku strávila žadatelka dva měsíce, nic tam nedělala, bydlela tam u nějaké Somálské rodiny a čekala, až pojedje dál. Z Turecka pokračovala nákladním automobilem. Odjela prý kvůli babičce, která je nemocná a sama. Výše jmenovaná musí nyní podle svého vyjádření pomáhat babičce, protože to je její povinnost. Vypověděla, že její rodiče žili ve městě Mogadišu a rodina,

u které pracovala, ve městě Guhar. Ke zmíněné události s bandity došlo v Mogadišu v roce 2001. Doplnila, že tam byli zabíjeni i lidé, kteří si jen nesli nějaké potraviny. Již před devíti lety po nich podle žadatelčiných slov stříleli lidé z klanu Darot, rabovali a všechno jim vzali. Oni se před nimi museli schovávat v horách. Žadatelka po oné události v roce 2001 žila u rodiny, u které pracovala, ve městě Guhar, ale nebylo tam podle jejích slov bezpečno. Tato rodina chtěla opustit Somálsko, proto odjela s nimi. Město Guhar je podle jejích slov vzdálené od Mogadišo tak, že kdyby odjela z jednoho města ráno, večer by dorazila do druhého. Výše jmenovaná uvedla, že zmíněná rodina měla jiný plán než ona. Oni měli děti v Londýně, se kterými si psali „nějaké dopisy“ a s ní nepočítali. Nechali ji ve městě Boosaaso. Doplnila, že neví co s ní bude, doma se moc trápila a zde musí být ve vězení.

Podmínkou pro udělení azylu cizinci je skutečnost, že bylo přiměřeným způsobem prokázáno, že je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo se opodstatněně obává pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Za pronásledování se považuje ohrožení života, nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Dle správního orgánu žadatelka neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjela činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, či se jiným způsobem politicky angažovala. Podle svých slov nebyla a není členkou politické strany, nebo jiné organizace a v Somálsku nebyla politicky činná. Dále správním orgánem nebyly zjištěny a ani žadatelka neuvedla takové skutečnosti, na základě kterých by bylo možno shledat existenci odůvodněného strachu z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů.

Správní orgán rozhodující ve věci tak na základě provedeného správního řízení shledal, že žadatelka nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu a azyl se tedy neuděluje.

Azyl na území České republiky se může také udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl azyl na území České republiky udělen, za účelem sloučení rodiny. Rodinným příslušníkem se za účelem sloučení rodiny rozumí manžel azylanta, svobodné dítě azylanta mladší 18 let. Žadatelka o udělení azylu nesplňuje ani tyto důvody pro udělení azylu na území České republiky.

V tomto případě správní orgán neuděluje azyl ani z humanitárních důvodů, neboť po posouzení zdravotního stavu a osobní situace žadatelky v souvislosti s poměry v zemi její státní příslušnosti nedošel k závěru, že by případ bylo možno považovat za hodný zvláštního zřetele.

Správní orgán současně posoudil existenci překážek vycestování cizince. Povinnost ukončit pobyt neplatí, pokud

by byl cizinec nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, anebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, nebo jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, anebo jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotných přijmout nezletilou osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti.

Po zhodnocení výpovědi žadatelky o udělení azylu správní orgán v jejím případě existenci překážek vycestování shledal.

4.2.2. Kasuistika č. 2

Žadatel o azyl D. D., st. přísl. Ukrajiny v žádosti vůbec neuvedl důvody azylu. Netvrdil, že je pronásledován či jinak diskriminován. Po neudělení azylu podal žalobu, kterou Krajský soud v Plzni zamítl. Poté žalobce podal kasační stížnost, kde uvedl, že Krajský soud v Plzni se nezabýval celkovou politickou situací na Ukrajině a že ze strachu při pohovoru neuvedl, že se bojí pronásledování ze strany státu. Rozhodnutí Krajského soudu Plzeň napadl tím, že je nepřezkoumatelné a vychází z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Nejvyšší soud přezkoumal napadený rozsudek o rozsahu kasační stížnosti a dospěl k názoru, že

kasační stížnost není důvodná. Dále uvedl, že žalobce neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, ze které by bylo možno usuzovat na některý důvod pro udělení azylu. Krajský soud rozhodl na základě skutečností obsažených ve spise, nezákonnost nezjistil. Pan D. D. z Ukrajiny musel tedy opustit území České republiky, protože mu azyl přiznán nebyl.

4.2.3. Kasuistika č. 3

Dále bych se chtěla zmínit o řízení ve věci azylu s cizincem L.V.V., st. přísl. Vietnam. Cizinec si podal stížnost proti rozhodnutí Krajského soudu, kterým mu byla zamítnuta žaloba podaná proti rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, ve věci azylu. Stěžovatel podal žalobu z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) správního řádu s tím, že skutková podstata, ze které správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech. Nejvyšší soud rozhodnutí krajského soudu přezkoumal a kasační stížnost zamítl. Stěžovatel jak v žádosti o udělení azylu, tak v pohovoru k důvodům návrhu uvedl, že hlavním důvodem jeho žádosti o udělení azylu je jeho legalizace pobytu na území České republiky, což v žádném případě není důvod k udělení azylu.

4.2.4. Kasuistika č. 4

Dalším velmi častým případem je příběh skupiny šesti běženců z Číny. Tito prodali ve své rodné zemi veškerý svůj majetek a chtěli si splnit svůj sen žít v některé zemi Západní Evropy. Své cestovní doklady a peníze dali

organizátorům. Z Číny cestovali kamionem, kde byli schováni v nákladovém prostoru mezi krabicemi, které se exportovaly z Číny do Francie. Přes hraniční přechody tedy projížděli skrytě. Přes státy bývalého Sovětského svazu přicestovali až do České republiky. V Praze vystoupili z kamionu a byli ubytováni v nějakém bytě. Tam bydleli asi týden. Během tohoto týdne byly do bytu přivezeny další osoby, které pocházely z dálného východu a rovněž měly za cíl dostat se do některé západoevropské země a tam si požádat o azyl. Když jich bylo v bytě asi dvacet, nastoupili opět do jiného kamionu a pokračovali v cestě přes Českou republiky směrem k hranicím s Německem. Státní hranice překročili opět nedovoleně v nákladovém prostoru kamionu na hraničním přechodu Folmava. Po přejezdu hranic byli cizinci odhaleni služebním psem německé policie. Na německých úřadech strávili asi jeden den a poté v rámci neadmisních odhod byli vráceni české straně. V České republice si ihned požádali o azyl. Byli přemístěni do přijímacího azylového střediska, kde strávili několik dní dané zákonem. Tato skupina se však dopustila přestupku a přijímací středisko cizinci opustili. Řízení o udělení jejich azylu bylo ukončeno s negativním výsledkem, protože se nedostavovali na prodloužení víza a nebylo známo místo pobytu.

4.2.5. Kasuistika č. 5

Typickým příkladem je i případ V.K.. Ten se narodil na Ukrajině ještě v době, kdy byla součástí Sovětského svazu. Přicestoval do České republiky počátkem roku 2006 s platným cestovním dokladem Ukrajiny. Vízum měl vystaveno s délkou

pobytu na 20 dnů. Hned po příjezdu do Prahy na něj čekal státní příslušník Ukrajiny, který mu zařídil práci a ubytování v Domažlicích. Pracoval převážně na stavbách a vydělané peníze posílal domů na Ukrajinu, kde měl manželku a dítě. Vydělával si průměrně 10.000,- Kč měsíčně. V únoru roku 2007 byla ve spolupráci s Úřadem práce v Plzni provedena kontrola na staveništi, kde V.K. pracoval. Při této kontrole bylo zjištěno, že je zde V.K. nelegálně. Z tohoto důvodu mu bylo Cizineckou policií v Plzni uděleno správní vyhoštění s dobou platnosti tři roky. Dále mu byl vystaven výjezdní akt na sedm dnů. V této době byl V.K. povinen opustit území České republiky. Ten si ale požádal ve stanovené době o azyl na území České republiky. Jako důvod své žádosti o udělení azylu uvedl špatnou ekonomickou situaci ve svém domovském státě. Tím si zajistil prodloužení pobytu v České republice do doby, než byla žádost vyřízena. Azyl mu udělen nebyl.

5. Poznatky a jejich vyhodnocení

5.1. Situace v oblasti migrace a integraci cizinců na území České republiky po roce 1989

Československo bylo před rokem 1989 zemí produkující uprchlíky a zemí uzavřenou, až na výjimku cizinců ze spřátelených zemí. Díky celospolečenským změnám po roce 1989 se postavení České republiky v souvislosti s otázkou azylu a migrace značně proměnilo.

Nelegální migrace na území České republiky je prakticky od počátku jejího vyhodnocování spojená se zneužíváním řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Vzhledem k závažnosti tohoto problému začala být od roku 1997 ve statistikách nelegální migrace přes státní hranice České republiky vykazována položka, zda cizinec, který byl zjištěn při nelegálním překročení státních hranic z České republiky, je evidován jako žadatel o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Počet těchto osob na státních hranicích se vyvíjel podle aktuální politické a hospodářské situace v Evropě a v zemích původu a v závislosti na legislativních podmínkách a situaci v ochraně státních hranic České republiky.

V roce 2006 bylo v souvislosti s nelegální migrací přes státní hranice hlášeno méně žadatelů u udělení mezinárodní ochrany v České republice než tomu bylo v roce 2005. Stejná situace byla i v porovnání let 2007 a 2006. Při srovnání počtu osob, které zažádaly o udělení azylu, a počtu žadatelů zjištěných při nelegální migraci přes státní hranice je třeba brát v úvahu to, že zatímco odbor azylové a migrační politiky vykazuje každého žadatele jen jednou,

5. Poznatky a jejich vyhodnocení

---

na státních hranicích České republiky se může jedna osoba během hodnoceného období vyskytovat vícekrát, neboť cizinci - a o žadatelích o udělení azylu to platí zejména - se o nelegální přechod státních hranic České republiky pokoušejí často opakovaně.

Na celkovém počtu 3 676 cizinců, kteří byli v roce 2006 zjištěni v souvislosti s nelegální migrací, se žadatelé o udělení azylu podíleli 6,8%, což bylo více než v roce 2005 (5,8%). V roce 2007 to bylo z celkového počtu 2 837 cizinců 5,1%.

Nejvíce žadatelů o udělení mezinárodní ochrany bylo v roce 2006 zjištěno při nelegální migraci přes státní hranice ve směru z České republiky do Rakouska (141 osob, tj. 68,8%, nejvíce státní příslušnost Egypt, Rusku, Indie). Dále se jednalo o nelegální migraci přes státní hranice ve směru do Spolkové republiky Německo (48 osob, tj. 23,4%, nejvíce bez státní příslušnosti, Sýrie, Egypt a Turecko) a letiště ve směru z České republiky (16 osob, tj. 7,8%, nejvíce Irák, Egypt a Ukrajina). V roce 2007 byl směr žadatelů o azyl v České republice téměř totožný s rokem minulým. Do Spolkové republiky Německo směřovalo 49 osob a do Rakouska 31 osob. Na vzdušné hranici ve směru z České republiky bylo zjištěno 14 osob.

Pro cizince, kteří žádají o udělení mezinárodní ochrany v České republice již s cílem svého postavení využít k nelegální migraci ve směru z České republik, není Česká republika cílovou zemí. Pokud ale cizinci opustí nedovoleně území České republiky a policejní orgány sousedních či jiných států Evropské unie zjistí v systému EURODAC, že osoba již žádala o udělení mezinárodní ochrany

5. Poznatky a jejich vyhodnocení

---

v České republice, předají ji podle ustanovení tzv. Dublinské konvence zpět do České republiky. Česká republika tak nese náklady na řízení o udělení mezinárodní ochrany těchto cizinců a vše, co s ním souvisí, tedy včetně nákladů na případná soudní řízení a zajištění vycestování osob z území Evropské unie.

V roce 2006 došlo ke zvýšení počtu žadatelů o udělení azylu, kteří byli zjišťováni na státních hranicích opakovaně, a to o 3 osoby, což činí zvýšení oproti roku 2005 o 4,3%. Zde se jednalo především o osoby bez státní příslušnosti (15 osob), Egypta (14 osob), Indie (7 osob) atd. V roce 2007 došlo ke snížení počtu těchto žadatelů, a to o 21 osob, což činí snížení oproti roku 2006 o 29,2%.

U počtu žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, u kterých orgány ochrany hranic při překračování hranic zjistily pomoc cizí osoby, tzn. při nedovoleném překračování státních hranic byly převáděny, došlo v roce 2006 k výraznému nárůstu (57 osob, +29 osob, tj. +103,6%). Ovšem styl nelegální migrace těchto skupin cizinců svědčí o tom, že její organizování jinými osobami je podstatně častější, než se podaří zjistit. V roce 2007 došlo k poklesu (17 osob; -40 osob, tj. -70,2%).

Z celkového počtu 205 žadatelů u udělení azylu, kteří byli v roce 2006 zjištěni při nelegálním překročení státních hranic České republiky do dalších zemí, bylo nejvíce občanů Egypta (65 osob, tj. 69,9%), bez státní příslušnosti (23 osob, tj. 11,2%), Ruska (17 osob, tj. 8,3%), Indie (15 osob, tj. 7,3%), a další. V roce 2007 bylo z celkového počtu 96 žadatelů o azyl nejvíce občanů Číny (9

5. Poznatky a jejich vyhodnocení

---

osob; tj. 9,4%), Iráku (8 osob, tj. 8,3%), Turecka (7 osob, tj. 7,3%) a Ruska (6 osob, tj. 6,25%).

V roce 2008 mnozí cizinci přicestovali do České republiky na turistická víza nebo v době, kdy platila bezvízová dohoda uzavřená mezi Českou republikou a jejich domovskými státy a o azyl žádají v době svého legálního pobytu, ale někteří až poté, co dobu pobytu překročili nebo po uložení správního vyhoštění. Početnou skupinu také tvoří cizinci, kteří na území České republiky vstoupí neoprávněně a zároveň nedisponují žádnými průkazy k prokázání totožnosti. Prokázání totožnosti u některých cizinců je prakticky nemožné (neochota některých ambasad ověřovat totožnost). Z hlediska bezpečnosti tito cizinci mohou představovat určité riziko.

Lze říci, že pokračuje trend, kdy si někteří cizinci příchodem do Příjímacího střediska Vyšší Lhoty nebo po příletu na letišti Praha-Ruzyně snaží legalizovat svůj neoprávněný pobyt na území České republiky a není rozhodující, zda cizinec přicestoval nelegálně či mu na území České republiky skončila platnost víza, resp. Délka jeho povoleného pobytu. Snaha zlegalizovat si pobyt je patrná zejména v případech, kdy cizinci již bylo pravomocně ukončeno řízení o azylu a jeho opětovná žádost je poté zamítnuta. Tato „taktika“ je cizinci využívána dodnes. Místo aby opustili území České republiky ve stanovené lhůtě, zdržují se na území České republiky neoprávněně a nakonec se dostávají do příjímacího azylového střediska, kde si požádají o azyl. Celkem bylo v roce 2010 zjištěno 98 osob (tj. 3,4% z celkového počtu osob při nelegálním pobytu). Nejvíce se jednalo o občany Ukrajiny (15 osob),

Mongolska (10 osob), Kyrgyzstánu (9 osob) a Nigérie (9 osob).

Dále bylo u 194 osob lustracemi v informačních systémech zjištěno, že již v minulosti neúspěšně žádaly o poskytnutí mezinárodní ochrany na území České republiky. Tato skutečnost byla zjištěna nejvíce u občanů Ukrajiny (63 osob), Vietnamu (28 osob), Číny (20 osob), Mongolska (18 osob) a Běloruska (13 osob).

U 64 osob bylo určeno, že s nimi probíhá nebo probíhalo azylové řízení v jiných schengenských státech (z toho 23 osob v Rakousku, 29 osob v Polsku a 3 osoby na Slovensku).

5.2. Situace v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2009

Česká republika zaznamenává od svého vstupu do Evropské unie v roce 2004 sestupný trend počtu žádostí o mezinárodní ochranu. Tento vývoj koresponduje s vývojem počtu žádostí o mezinárodní ochranu podaných na území většiny členských států Evropské unie.¹⁶

Podíl České republiky na celkovém počtu žádostí o mezinárodní ochranu podaných v zemích Evropské unie představoval v roce 2009 přibližně 0,5%. V počtu podaných žádostí o udělení azylu se Česká republika ve srovnání s ostatními členskými státy zařadila na osmnáctou pozici.

V průběhu roku 2009 evidovala Česká republika celkem 1258 žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, což činí ve srovnání s rokem 2008 pokles o 24,0%.

---

¹⁶ Ministerstvo vnitra České republiky, *Azyl, migrace a integrace* [online]. [cit.2010-12-20]. URL:< <http://www.mvcr.cz/clanek/azyl-migrace-a-integrace-azyl>>

5. Poznatky a jejich vyhodnocení

V České republice byl azyl udělen v 75 případech. Nejvyšší počet azylů získali státní příslušníci Myanmaru (21 osob), Ukrajiny (9 osob) a Vietnamu (8 osob).

V příloze číslo šest je přehledná tabulka žadatelů o azyl dle státní slušnosti za období od roku 1990 do roku 2009.

6. Závěr

Podoba azylové problematiky v České republice vychází v současné době z požadavků mezinárodního společenství a koncepce evropské azylové politiky. Odpovídá aktuálním požadavkům a podmínkám, které nastaly po vstupu České republiky do Evropské unie. I přes toto zjištění je nepochybné, že se podoba azylové politiky a problematiky bude do budoucna měnit. Nastávající změny se jistě promítnou i v právní úpravě a praxi azylové problematiky v České republice.

První část práce postihuje současnou právní úpravu azylové problematiky a vymezuje její základní pojmy.

V kontextu požadavků kladených na Českou republiku jako na demokratický právní stát lze říci, že zde existuje komplexní systém azylové politiky, který umožňuje poskytnout cizincům pronásledovaným z azylově relevantních důvodů účinnou ochranu. Z výše uvedených kapitol a kasuistik je však zřejmé, že většina žadatelů do azylového řízení vstupuje ze zcela jiných důvodů, než je hledání ochrany před pronásledováním. Nutno podotknout, že i novely přijaté v posledních letech je stále azylový zákon využíván k obcházení zákona o pobytu cizinců, přičemž stávající legislativa v této oblasti takovému využívání téměř nahrává.

7. Seznam použitých zdrojů

Beck-online, *Judikatura* [online]. [cit.2011-01-02].

URL:< <http://www.beckonline.cz/legalis/document>>

Freiová, M., *Uprchlická otázka a my*. Občanský institut 1993. ISBN 80-900190-6-4

Ministerstvo vnitra České republiky , *Azyl, migrace a integrace* [online]. [cit.2010-12-20].

URL:< <http://www.mvcr.cz/clanek/azyl-migrace-a-integrace-azyl>>

Wikipedia, *Azylová a přistěhovalecká politika EU* [online]. [cit.2011-03-03].

URL:<http://cs.wikipedia.org/wiki/Azylová_a_přistěhovalecká_politika_EU>

Zákon č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně některých zákonů

Zákon č. 326/1999 Sb., O pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů

Zákon č. 435/2004 Sb., O zaměstnanosti a o změně některých zákonů

8. Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Roční výkaz vybraných činností ObŘ SCPP-Plzeňský kraj, rok 2004. str. 41

Tabulka č. 2: Roční výkaz vybraných činností ObŘ SCPP-Plzeňský kraj, rok 2005. str. 42

Tabulka č. 3: Roční výkaz vybraných činností ObŘ SCPP-Plzeňský kraj, rok 2006. str. 42

Tabulka č. 4: Roční výkaz vybraných činností ObŘ SCPP-Plzeňský kraj, rok 2007. str. 43

Tabulka č. 5: Roční výkaz vybraných činností ObŘ SCPP-Plzeňský kraj, rok 2008. str. 44

9. Seznam příloh

Příloha č. 1 - vzor dokladu: Průkaz žadatele o udělení azylu

Příloha č. 2 - zadní strana Průkazu žadatele o udělení azylu

Příloha č. 3 - vzor dokladu: Průkaz povolení k pobytu azylanta

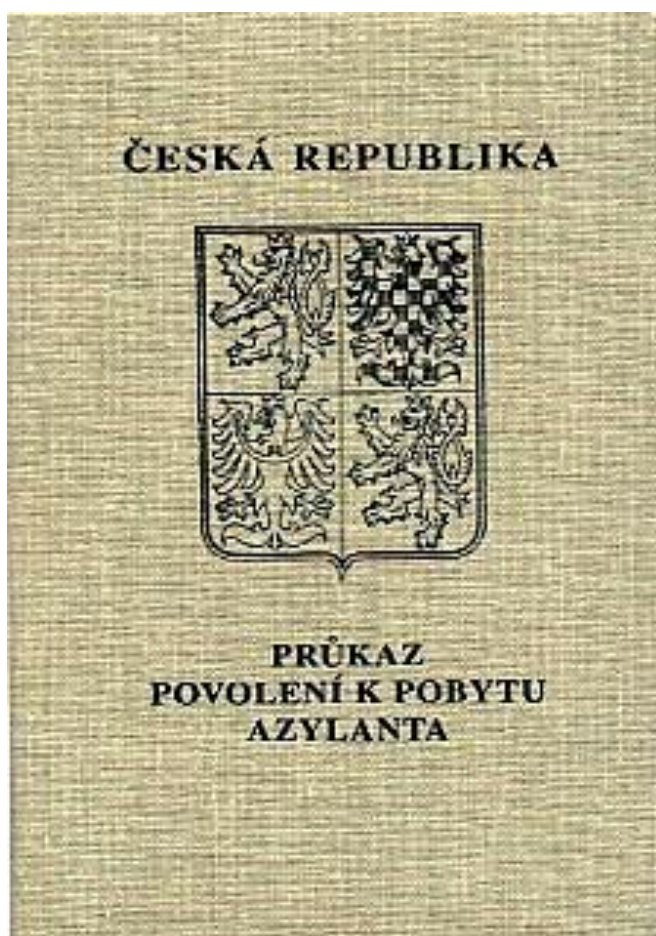
Příloha č. 4 - vzor vízového štítku: Akt výjezdní příkaz

Příloha č. 5 - vzor vízového štítku

Příloha č. 6 - Celkový přehled - azyl /rok 1990-2009/

Příloha č. 3 – vzor dokladu: Průkaz povolení k pobytu azylanta

Příloha č. 6 - Celkový přehled - azyl /rok 1990-2009/

**Celkový přehled
Azyl
červenec 1990 - prosinec 2009**

Státní příslušnost	Azyl udělen	Azyl odejmut	Pozbyl azylu	udělení st.obč.ČR	Azyl zanikl		Aktuálně platný azyl
					úmrtní nebo prohlášení za mrtvého	vzdání se azylu	
Afghánistán	293	7	3	57	2	5	219
Albánie	46	-	14	18	-	2	12
Alžírsko	1	-	-	-	-	-	1
Angola	34	1	1	8	-	1	23
Arménie	208	-	-	119	6	-	83
Ázerbájdžán	39	-	-	12	1	2	24
Bangladéš	1	-	-	-	-	-	1
Bělorusko	318	2	-	61	3	9	243
bez státní příslušnosti	77	-	-	25	-	3	49
Bosna a Hercegovina	48	-	-	32	-	5	11
Bulharsko	73	20	3	16	1	8	25
Burundi	1	-	-	-	-	-	1
Čad	1	-	-	-	-	-	1
Čína	8	-	-	1	-	-	7
Džibutsko	2	-	-	-	-	-	2
Eritrea	1	-	-	-	-	-	1
Etiopie	17	-	1	3	-	-	13
Gambie	2	-	-	-	-	-	2
Ghana	23	-	-	12	-	-	11
Gruzie	53	2	-	20	2	1	28
Guinea	7	-	-	1	-	-	6
Chorvatsko	4	-	-	1	-	-	3
Indie	2	-	-	-	-	-	2
Irák	138	-	1	27	-	2	108
Írán	50	-	2	14	-	2	32
Jihoafriická republika	4	-	-	1	-	-	3
Jordánsko	2	-	-	1	-	-	1
Jugoslávie	40	-	-	19	1	-	20
Jugoslávie (bývalá)	53	3	-	15	1	4	32
Kambodža	5	-	-	2	-	1	2
Kamerun	6	-	-	-	-	-	6
Kazachstán	103	-	-	8	-	-	95
Kongo	3	-	-	-	-	-	3
Konžská dem. rep.	30	-	-	10	-	-	20
Kosovo	3	-	-	-	-	-	3
Kuba	57	-	10	9	-	2	37
Kypr	1	-	-	-	1	-	-
Kyrgyzstán	21	-	-	3	-	-	18
Libérie	4	-	-	-	-	-	4
Libye	2	-	-	-	-	-	2
Makedonie	5	-	-	3	-	-	2
Maroko	1	-	-	-	-	-	1
Moldavsko	21	-	-	3	1	-	17
Mongolsko	2	-	-	-	-	-	2

Přílohy

Myanmar	57	-	-	-	-	-	57
nezjištěna	10	-	-	1	-	-	9
Nigérie	32	-	-	11	-	-	21
Nikaragua	1	-	-	1	-	-	-
Pákistán	19	-	-	-	-	-	19
Palestina	1	-	-	-	-	-	1
Pobřeží slonoviny	1	-	-	-	-	-	1
Rumunsko	477	163	48	120	3	21	122
Rusko	384	3	5	70	2	15	301
Rwanda	1	-	-	-	-	-	1
Senegal	2	-	-	1	-	-	1
Sierra Leone	2	-	-	-	-	-	2
Somálsko	26	-	-	7	1	-	18
Sovětský svaz (bývalý)	175	9	22	37	1	7	99
Srbsko	2	-	-	-	-	2	-
Srbsko a Černá hora (bývalé)	3	-	-	-	-	-	3
Srí Lanka	14	-	-	1	-	-	13
Súdán	20	-	-	7	-	-	13
Sýrie	23	1	-	11	-	-	11
Tádžikistán	5	-	-	-	-	4	1
Togo	2	-	-	1	-	-	1
Tunisko	1	-	-	-	-	-	1
Turecko	23	-	2	1	1	-	19
Turkmenistán	11	-	-	5	-	-	6
Ukrajina	161	-	3	64	4	7	83
Uzbekistán	38	-	-	-	-	-	38
Vietnam	174	3	4	99	3	2	63
Zair (bývalý)	33	-	4	12	-	-	17
Celkem	3508	214	123	950	34	105	2097

Terminologická nejednotnost záhlaví sloupců vyplývá z faktu, že některé instituty zakotvoval pouze zákon č.498/1990 Sb., o uprchlících, další naopak aktuálně platný zákon č.325/1999 Sb.

Zdroj: Ministerstvo vnitra České republiky